

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА

**СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ
НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ – БИТОЛА
(2018 – 2022)**

ВОВЕД

Стратегијата за развој на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола претставува клучен документ што, во согласност со мисијата и визијата, го дефинира и насочува развојот на оваа високообразовна установа односно ги утврдува начините како да се постигнат, реализираат и имплементираат поставените цели, а притоа да се земат во предвид сите барања, потреби, желби, но и можности и специфичности.

Универзитетот е сеопфатен, комплексен, динамичен, но и чувствителен механизам во којшто се содржани најзначајните научни, истражувачки и креативни потенцијали на секое општество и како таков изискува стабилност и долгорочно дефинирана стратегија за развој донесена со консензус за целите и начините на нивната реализација од страна на сите заинтересирани чинители.

Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола е автономна јавна установа чиешто функционирање е во согласност со Законот за високо образование во Република Македонија и со Статутот на Универзитетот и, како втор најстар универзитет во Македонија, претставува највисока високообразовна и научноистражувачка установа во Регионот.

Функционирањето на УКЛО е спој на традицијата, специфичностите на комплексното опкружување во коешто е создаден и во коешто функционира и на современите тенденции кон кои тежнее како дел од еден уште покомплексен заеднички европски образовен и научноистражувачки простор .

Во вакви динамични околности УКЛО како структура со сите силни и слаби страни е насочен кон одржување на својот препознатлив, видлив и транспарентен профил на компактен, ефикасен, ефективен, отчетен универзитет. Среден по големина, со предзнакот регионален, а со хетерогената понуда претежно насочена кон апликативните научни дисциплини – мултидисциплинарен.

Врз основа на овие одредници и predisпозициите содржани и во основните документи што го регулираат работењето на Универзитетот, со овој стратешки документ е дефиниран натамошниот развоен период за временскиот интервал 2017-20?? година.

Универзитетот, со ваквата соодветна стратегија, како и со целите за развој, е определен континуирано и системски да работи на нејзиното развивање и паралелно да го следи унапредувањето на системот за управување со квалитетот.

Културата на квалитетот, којашто како нишка водилка ги поврзува и обединува различните и специфични поглавја и стратешки цели, се манифестира во секој сегмент од функционирањето, почнувајќи од тенденциите за имплементација на највисоки стандарди во согласност со мисијата и визијата, па сè до поттикнувањето, создавањето на едно мотивирачко одржливо опкружување за студентите, за наставните, истражувачките и сите останати кадри на Универзитетот.

Мисија

Поаѓајќи од универзалната мисија на секој Универзитет да генерира знаење и наука и да создава културни вредности во општеството, **основната мисија на УКЛО** претставува реализација на квалитетен и сеопфатен наставнообразовен процес преку којшто се едуцираат младите кадри во квалификувани и компетентни стручњаци препознатливи на националниот и меѓународниот пазар на труд, но и поврзување, интеракција на тој процес со квалитетен научноистражувачки и апликативно истражувачки процес во функција на потребите на опкружувањето.

Визија

Директно поврзана со мисијата, е и **визијата на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола** којшто поврзува и обединува повеќе значајни сегменти што го профилираат неговото опстојување и правците на неговиот развој:

- Универзитетот како академска заедница на слободни поединци: наставници, истражувачи и студенти во којшто се почитуваат традиционалните академски, хуманистички и демократски вредности
- Универзитет што е интегриран во националното и меѓународното опкружување и паралелно со постигнат висок степен на внатрешна институционална соработка и координација
- Универзитет што се стреми да овозможи највисоки академски стандарди усогласени со европскиот систем на високо образование и со интернационалните стандарди
- Универзитет што е транспарентен и отворен кон пошироката заедница
- Универзитет чиешто функционирање се заснова на единството на образовната и научната работа
- Универзитет во којшто наставнообразовната и научноистражувачката односно апликативноистражувачката дејност се компоненти на еден единствен високообразовен процес
- Универзитет што ги нуди и развива сите степени и форми на учење и обука создавајќи мотивирачко опкружување за студентите и наставниците
- Универзитет со постигната флексибилност и динамичност во своето функционирање, способен да ги прифаќа предизвиците и да се прилагодува кон промените

УКЛО ДЕНЕС

SWOT АНАЛИЗА

Силни страни

- Релативно мал до средно голем универзитет (според бројот на студенти и бројот на конститутивни единици), којшто, поради способноста за брза реорганизација, ефикасно се прилагодува на насоките за развој на високото образование и на потребите на пазарот на трудот;
- Сеопфатна образовна понуда на сите три циклуси на образование за најголемиот дел од научните подрачја според Фраскатиевата класификација – природно-математички (информатички), биотехнички, техничко-технолошки, медицински (сестринство), општествени науки;
- Единствена високообразовна понуда во државата на сите три циклуси во техничките науки (графичко инженерство, сообраќај и транспорт);
- Сопствен академски кадар со добри професионални, наставно-едукативни и истражувачки перформанси, за чиешто обновување континуирано се води грижа;
- Добар сооднос наставник/број на студенти, што овозможува квалитетен наставно-образовен процес;
- Висок процент на задоволство кај анкетираните студенти од квалитетот на наставничкиот и соработничкиот кадар и реализацијата на наставно-образовната дејност;
- Оптимални просторни и технички услови кај повеќето матични единици;
- Долгогодишно искуство и квалитет во имплементацијата на апликативната дејност на наставничкиот и соработничкиот кадар;
- Значајно долгогодишно меѓународно искуство од учеството во различни европски програми – TEMPUS, ERASMUS MUNDUS, ERASMUS LLP, ERASMUS+, IPA;
- Интегриран, но не централизиран Универзитет, со висок степен на автономија на единиците;
- Активна вклученост на студентите во управувањето на Универзитетот и единиците на сите нивоа (предлагање и носење одлуки и креирање политики).

Слаби страни

- Недостига Стратегија за развој;
- Недоволно развиен и имплементиран систем за квалитет;
- Недоволна функционалност на iKnow системот во однос на постапката за самоевалуација;
- Различно ниво на примена на iKnow системот на единиците;

- Немање одредени значајни универзитетски акти и потреба од ревизија на постојните (Правилник за обезбедување квалитет, Статут, Правилници за студирање);
- Недоволна атрактивност на некои студиски програми;
- Несоодветна покриеност на одредени научни дисциплини за предметните програми од страна на академскиот кадар на Ветеринарниот факултет и Правниот факултет;
- Тешкотии во организација и реализација на практичната настава – недоволен број стопански субјекти, потреба од поквалитетно осмислување на практичната настава кај некои единици и сл.;
- Непостоење перманентна обука на академскиот кадарот за подобрување на нивните компетенции;
- Квалитет на технолошко-техничката опрема на Универзитетот;
- Недостаток на простор за реализација на дејноста на одредени единици (ФИКТ, ФБН, Ветеринарен факултет, Висока медицинска школа), како и на дисперзираните студии (ФТУ, ФИКТ, Правен факултет);
- Библиотеки на единиците, нивно опремување и софтвер;
- Оневозможено споделено учење меѓу студентите, како и отежната соработка меѓу единиците поради просторната дисперзираност;
- Недоволна искористеност на можностите што ги нуди современата технологија, за време на предавањата и вежбите;
- Број на активни и акредитирани лаборатории за наставно-образовна, научна и истражувачка намена кај одредени единици;
- Недоволен број организирани собири;
- Пристап до бази на податоци во согласност со наставно-научните области коишто ги покриваат единиците;
- Мотивираност на академскиот кадар за истражување и публикување научни и стручни трудови;
- Незадоволителна мотивираност на студентите за студентска размена;
- Потреба од добро организиран Универзитетски центар за научно-истражувачка работа;
- Недоволна обученост на академскиот и административниот кадар за подготовка на апликации за меѓународни проекти;
- Недооформен систем за следење на вработливоста на студентите - АЛУМНИ мрежа;
- Незадоволителна вклученост на надворешните чинители во функционирањето на Универзитетот (пр. донесување нови студиски програми, изведување практична настава, работа на терен, работа на проекти итн.).

Можности

- Подобрување на функционалноста на универзитетскиот систем за обезбедување на квалитет, документирање на процесот на обезбедување и контрола на квалитет преку донесување соодветни Универзитетски акти – Упатство и континуирана супервизија на сите нивоа;

- Подготовка на Стратегија за развој и дефинирање на основните стратешки цели на Универзитетот;
- Подобрување и проширување на можностите на iKnow системот и негово задолжително користење од страна на сите конститутивни единици на Универзитетот;
- Обезбедување просторни услови за единиците кај коишто просторот е слаба страна (ФИКТ), решавање на спорните имотно-правни прашања (Факултетот за безбедност);
- Подобрување на квалитетот на наставата со воведување на различни форми на далечинско учење;
- Зголемување на нивото на интегрираност на Универзитетот;
- Создавање заеднички студиски програми на единиците на сите три циклуси на образование;
- Искористување на институционалните и законските претпоставки за проширување на соработката со стопанството (за квалитативно и квантитативно подобрување на практичната настава за одредени студиски програми, за воведување нови студиски програми креирани според реалните потреби на вработувачите);
- Искористување на можностите од национални извори на средства (Министерство за образование и наука) и меѓународни фондови преку апликација за отворање и опремување соодветни лаборатории, набавка на нови технологии и опрема и др.;
- Меѓусебна соработка на единиците за формирање истражувачки тимови, како и организација на мултитематски и интердисциплинарни конференции, симпозиуми, тркалезни маси од регионален и меѓународен карактер;
- Издвојување финансиски средства за континуирана обука на академскиот и административниот кадар за подготовка на апликации за меѓународни проекти;
- Максимално користење на можностите за студентска размена и зголемување на влезната и излезната мобилност на студентите;
- Обезбедување континуиран пристап до бази на податоци во согласност со наставно-научните области коишто ги покриваат единиците;
- Развивање на функционален систем за следење на вработливоста на дипломираните студенти – АЛУМНИ база;
- Реновирање и опремување на библиотеките на единиците и нивно мрежно поврзување;
- Поддршка на академскиот кадар за објавување на научни и стручни трудови и учество во апликативни проекти;
- Отворање на функционален Универзитетски центар за научно-истражувачка и апликативна дејност (трансфер на технологии, развој на иновации и патенти);
- Јакнење на општествената улога на Универзитетот преку креирање и реализација на програми за доживотно учење, врз основа на детектираните потреби на пазарот на трудот;
- Целосна реализација на договорите за соработка со странските универзитети, не само за студентска и академска мобилност, туку и за заеднички проекти.

Закани

- Ниска стапка на природен прираст, висока стапка на миграција на населението и лоша економска состојба во општеството, што доведува до намалување на бројот на студенти;
- Недоволно јасно дефинирани критериуми за финансирање на високото образование;
- Бројни измени на законската регулатива за високото образование што предизвикуваат дисконтинуитет во функционирањето и остварувањето на развојните цели на Универзитетот;
- Измените во Законот за високото образование коишто се однесуваат на педагошките факултети би значеле нивна девалвација и израмнување на нивниот статус со Виша школа;
- Недостаток на соработнички кадар поради неповолни законски решенија во изминатиот период;
- Зголемена конкуренција во националниот високообразовен простор;
- Концепт на дисперзија на студиите, што води до непродуктивност на академскиот кадар, но и тешкотии во реализацијата на студиите поради, генерално, неадекватни услови за одвивање на наставата;
- Недобивање дозвола за отворање нови единици за коишто постои основана оправданост и добра стартна основа (Факултет за здравство, Музичка академија и др.);
- Затворање или ставање во мирување на студиски програми за коишто има интерес од страна на потенцијалните студенти (наставници, воспитувачи, јавна администрација, инженерство за заштита на животната и работна средина, безбедност и финансиска контрола, безбедност и европски интеграции и др.);
- Нефункционалност на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование, што доведува до застој во акредитацијата на новите, како и повторната акредитација на постојните студиски програми;
- Недоволни финансиски средства за обновување на опремата на сите единици, за покривање на трошоците поврзани со научно-истражувачката работа и за обезбедување пристап до соодветни бази;
- Намалување и ограничување на висината на школарината во државната квота и во квотата студенти со кофинансирање;
- Ограничени финансиски можности за унапредување на научно-истражувачката работа и отсуство на научно-истражувачки национални проекти;
- Ненавремена замена на пензионираниот кадар, преку вработување на млад потенцијал доведува до неповолна старосна структура на целокупниот кадар на Универзитетот

Настава и учење

Во наставата и учењето, односно во наставнообразовниот процес во целина се прекршуваат сите останати дејности што го карактеризираат функционирањето на Универзитетот. Од тие причини, оваа, по дефиниција комплексна дејност е обременета со бројни цели и предизвици.

Како екстерен и објективен фактор е глобалниот контекст: живееме во свет што многу брзо еволуира и уште побрзо се менува, па паралелно со тоа и потребите за квалификации рапидно еволуираат и се менуваат, некои професии исчезнуваат, други се појавуваат. И вработливоста покажува тенденции на „поларизација“ околу многу квалификувани вработувања, околу атрактивни занимања на штета на помалку или средно квалификувани, помалку атрактивни па сè до неатрактивни професии.

И потребите за образование и учење од економска, општествена, граѓанска и индивидуална точка на гледање исто така константно се развиваат. Образованието, особено високото е во тесна корелација со економскиот раст заради растечката улога на технолошките иновации во нашиот развој. Кон важноста на економската димензија се надврзува и поширокиот општествен влог, стекнатите квалификации треба да одговорат на крупните општествени предизвици: намалување на нееднаквостите и еднаков пристап кон високото образование, одговор на општествените проблеми во согласност со зацртаните приоритети во националните стратегии за образование и наука, образование на активни и одговорни граѓани за стекнување хуманистички и културни вредности и коишто целосно ќе учествуваат во демократскиот живот на земјата. Сиот овој сет од елементи го поставува високото образование во центарот на националниот, регионалниот, локалниот развој. А, пред Универзитетот е предизвикот да понуди и развива такви компетенции што ќе можат да ги следат општествените и економските промени и со кои ќе се подобри професионалната интеграција на студентите.

Во ситуација кога на Универзитетот преку сите три циклуси на студии и настава се организираат околу 140 студиски програми (49 на прв циклус, 78 на втор циклус и 13 на трет циклус студии), евидентен е трендот на опаѓање на бројот на новозапишани студенти што остава простор за поширока анализа на уписната политика и академската понуда од аспект на атрактивноста на студиските програми. Отсуствуваат и заеднички-интердисциплинарни студиски програми коишто базирани врз заеднички кадровски, стручен, организациски и инфраструктурен потенцијал би го имале посакуваниот синергетски ефект. Бројот на студиски програми што се изведуваат на англиски јазик го задоволува законскиот минимум што несомнено треба да биде поттик за акредитирање нови студиски програми во функција на интернационализацијата на Универзитетот. Исто така, со цел развивање нови начини на учење и отворање можности за полесно следење на наставните содржини од страна на студентите во делот на слободните изборни предмети се наметнува потребата од оптимално искористување на ИКТ алатките и методите на учење и далечинско учење

Следејќи ги трендовите во високото образование во европскиот високо-образовен простор, Универзитетот е фокусиран кон континуирано обезбедување висок квалитет во наставата и учењето во чијшто центар е студентот (student centered learning). За таа цел, на располагање се повеќе форми: воведување иновативна педагогија, работа со мали групи на студенти, оптимален број на студиски програми врз основа на анализа на понудата и рационализација на идентификуваните сличности и/или паралелизми, следење на барањата на пазарот на труд и трендовите кај потенцијалната студентска популација, развивање заеднички, интердисциплинирани студии, воведување форми на доживотно учење, подобрување и унапредување на наставничките компетенции како и примена на ИКТ алатките и методите на е-учење и учење на далечина.

Во тој контекст Универзитетот стратешки се определува за следниве приоритети:

- да понуди атрактивни, квалитетни и современи студиски програми што ќе дадат соодветен одговор на конкурентното окружување
- да ја зголеми препознатливоста на профилите продуцирани од Универзитетот како на национално така и на меѓународно ниво
- во континуитет да ги унапредува резултатите од учењето во согласност со потребите на пазарот на труд
- да обезбеди континуирано унапредување на наставничките компетенции на академскиот кадар
- да ја подобри интернационализацијата преку акредитирање студиски програми на англиски јазик
- да го унапреди квалитетот на наставните процеси со примена на ИКТ технологии и методи за далечинско учење
- да ги усогласи студиските програми или да воведо нови во согласност со европскиот високообразовен простор.

Наука и истражување

По дефиниција, Универзитетот е место каде се спојуваат високото образование и науката. Универзитетското научно истражување секако дека е во функција на развојот на знаењата, но исто толку значаен е трансферот на тие знаења кон студентите, јавниот и приватниот сектор, бизнис заедницата, властите, кон општеството во целина. Значењето на универзитетот во една држава произлегува во секој поглед од неговиот капацитет да се подигнат границите на знаењето во многу дисциплини. Високообразовните установи како што се универзитетите по правило треба да се катализатор во процесот на иновации на економски, технолошки, социјален и културен план, но исто така и во она што значи развој на човечкиот капитал.

Поаѓајќи од овие премиси, и имајќи ја во предвид комплексноста на ова прашање и растечката конкурентност, Универзитетот “Св. Климент Охридски”- Битола посветува особено внимание во создавањето на поволна средина, оптимално опкружување за развој на научното истражување како комплементарен дел од севкупниот наставнообразовен процес на Универзитетот.

Визија на УКЛО е да создаде предуслови што ќе овозможат забрзан развојот на научната мисла и подигање на научното ниво во сите подрачја, полиња и области застапени на универзитетот, овозможувајќи на тој начин поголема видливост на регионален, национален и интернационален план. Притоа, основна тенденција претставува насочување кон интердисциплинарност, креирање одржливи партнерства и прилагодување кон брзината на технолошкиот прогрес, спецификите на фундаменталното и апликативното истражување и променливите критериуми за субвенционирање на истражувањето. Кон оваа, не секогаш поволна реалност се надоврзуваат и високите износи за финансирање како и изразената конкуренција при аплицирањето за финансирање на проектите.

Во моментот, бројот на активни и акредитирани лаборатории за наставно-образовна, научна и истражувачка намена е ограничен само на неколку единици. Пристапот до бази на податоци во согласност со наставно-научните области коишто ги покриваат единиците е ограничен само на EBSCO базата. Недоволната обученост на академскиот и административниот кадар за апликации на меѓународни проекти, резултира со мал број финансирани меѓународни проекти на универзитетот, (активни проекти: 1 HORIZON 2020, 1 ERASMUS+, 7 IPA, 2 BALKANMED, неколку проекти со потпишани билатерални договори). Исто така, одделни конститутивни единици на Универзитетот се членки на програмите CEEPUS и COST, кои овозможуваат поврзување и размена на академскиот кадар на индивидуално ниво. Во согласност со националната програма за научноистражувачка дејност на РМ и европските стратешки иницијативи во областа на истражувањето, развојот и иновациите, УКЛО ќе го поттикне стекнувањето, развојот и дисеминацијата на научните достигнувања преку:

- Континуирано развивање култура за научно истражување во функција на општествената одговорност на универзитетот и професионалната одговорност

на наставнонаучните кадри во делот на истражувањето, развојот, креативноста и иновативноста

- Промовирање, реализирање и одржување на програми за поддршка на квалитетна научно-истражувачка работа во согласност со мисијата на Универзитетот и постоечките експертски потенцијали во претходно дефинирани приоритетни подрачја
- Интегрирање на стекнатите искуства, знаења и вештини во административните практики на Универзитетот
- Зајакнување/подобрување на координативната улога на централно ниво паралелно со внатрешната кохезија во во претходно дефинирани приоритетни подрачја
- Преземање сет од мерки за подобрување на опкружувањето за научна работа, следење и одржување на функционирањето на постоечките и формирање нови катедри, центри, институти за научноистражување
- Подигнување квалитетот на докторските студии
- Подобрување на соработката меѓу менторите и студентите-докторанти
- Подигнување квалитетот на истражувачките тимови
- Поттикнување за реализирација на заеднички докторски студии на ниво на Универзитет
- Поттикнување за реализација на заеднички докторски студии со странски универзитети како интернационална платформа за креирање и размена на знаења
- Формирање интердисциплинарни истражувачки групи со доволна концентрација на компетентни човечки ресурси за работа на проектни апликации и меѓународни проекти;
- Обезбедување институционална поддршка на истражувачките тимови преку формирање проектна канцеларија на универзитетот
- Обезбедување институционална поддршка за акредитација на методологии и обука на академски кадар за интензивирање на работата во постojните, како и за отварање нови лаборатории
- Интензивирање на соработката помеѓу лабораториите со цел ефикасно користење на опремата од страна на сите единици на универзитетот за сопствени истражувања, но и за давање услуги на стопанството
- Поттикнување на стопанските субјекти со забележителни потенцијали да се вклучат во финансирањето на истражувачките активности на универзитетот за сопствени потреби, но и за потребите на поширокото опкружување
- Промовирање на отворен пристап кон научни списанија, бази на податоци и останати истражувачки резултати;
- Зголемување на бројот на научни публикации и цитирања на академскиот кадар на УКЛО;
- Формирање на центар за трансфер на технологии за ефикасно пренесување на истражувачките резултати во пракса, за потребите на поширокото опкружување;
- Соработка и поврзување со иницијативите на европскиот простор за истражување (ERA) и рамковата програма за истражување и иновации на ЕУ (HORIZON 2020);

- Обезбедување внатрешни финансиски механизми за стимулирање на истражувањето преку воспоставување универзитетски фонд за проекти и обезбедување механизми за транспарентност во трошењето на средствата
- Обезбедување институционална поддршка за акредитација на методологии и обука на академски кадар за интензивирање на работата во постојните, како и за отварање нови лаборатории
- Интензивирање на соработката помеѓу лабораториите со цел ефикасно користење на опремата од страна на сите единици на универзитетот за сопствени истражувања, но и за давање услуги на стопанството

Студенти

Студентите се во центарот на образовниот процес во кој им се овозможува и од нив се очекува одговорен пристап и активно учество како при стекнувањето на знаења и вештини, така и при создавањето нови знаења. Студентот има право на квалитетно образование, но и обврска за активно учество во него, исполнувајќи ги своите должности во согласност со академските вредности.

Современите текови ја наметнуваат и потребата за максимално искористување на можностите за студентска мобилност и вклучување на студентите во соодветните облици на студентско организирање на меѓународно ниво во насока на градење на меѓусебна доверба, запознавање, споделување на културните вредности и интернационализација во сферата на високото образование. Овој тренд уште повеќе ја поттикнува потребата за воспоставување и целосна реализација на договорите за соработка со странски универзитети на полето на студентската мобилност и реализирање заеднички студентски проектни активности во различни програми.

На УКЛО студираат (преку 7000) бројни студенти на прв, втор и трет циклус студии кои своите интереси, барања и предлози ги остваруваат организирани во студентски парламенти на ниво на факултети. Највисоко студентско тело е Студентскиот парламент на УКЛО. Студентите во согласност со Законот, Статутот и другите интерни акти активно се вклучени во реализацијата на многубројни воннаставни културни, спортски, образовни, забавни и социјални активности во насока на подигнување на чувството за припадност и нивно изградување во комплетно образовани, сестрани личности.

Стратегиски цели на полето на студентските активности:

- развој на студентот во комплетно оформена личност
- учество на студентите во процесите за обезбедување квалитет
- поттикнување на мобилноста на студентите
- активно учество во образовните и истражувачките активности
- учество во многубројни воннаставни активности

Во иднина, УКЛО ќе настојува да ја прошири понудата на воннаставни активности за поттикнување на личниот развој на студентите, со истовремено подобрување на институционалната поддршка во работењето на претставниците на студентите.

Интернационализација

Со сета свесност за сè поголемото значење на интернационализацијата како процес на вклучување на интернационални односно интеркултурни елементи во наставата, истражувањето и услугите што ги пружа високообразовната установа, УКЛО во наредниот период ќе го стави акцентот на неопходноста од одржување институционален организиран период кон овој сегмент од своето работење. И тоа не само заради потребата да се придонесе кон реализација на целите на институцијата и заради давање соодветен одговор на предизвиците што ги поставува поширокото-регионалното, па дури и глобалното опкружување, туку и заради повеќе причини: академски, економски, политички, културни. За таа цел, покрај иницирањето на еден сеопфатен концепт потребно е да се развие, со тек на време, таков стратешки институционален капацитет за да може комплексниот процес на интернационализација да се воведи, а неговите цели имплементираат на сите нивоа.

Имајќи го предвид суштинското значење на интернационализацијата којашто не е цел сама за себе туку начин за подобрување на квалитетот во работењето на повеќе нивоа, како и за зголемување и/или подобрување на меѓународната видливост, фокусот ќе се стави на:

- Јакнење на билатералната и мултилатералната меѓународна соработка: иницирање нови и проширување на претходните партнерства
- Создавање нови и интензивирање на воспоставените регионални универзитетски релации
- Интензивирање на учеството во европските образовни програми
- Учество во заеднички проекти
- Проширување на академската понуда на англиски јазик и креирање едносеместрални модули на англиски јазик со цел учество во заеднички програми
- Развивање заеднички студиски програми со сродни и/или слични високообразовни установи во странство
- Активно учество во меѓународни и регионални, билатерални и мултилатерални мрежи, асоцијации, конзорциуми
- Интензивирање на меѓународната академска мобилност во областа на наставата (размена на студенти и кадри) и науката (размена на истражувачи)
- Подобрување на состојбата со изучувањето на странските јазици преку соодветни понуди – за студентите и за академските кадри
- Достапност на странска литература

Култура на квалитет

Универзитетската култура на квалитет се темели на определбата на Универзитетот да се гледа како на динамичен организам, чиешто хармонично функционирање го обезбедуваат луѓето кои управуваат со него, предаваат и истражуваат, работат, ги создаваат врските со надворешното опкружување, интер- и интра- комуницираат преку востановени правила, процеси и принципи. Луѓето, менаџментот и процесите, всушност, го претставуваат системот за обезбедување квалитет на Универзитетот.

Системот за обезбедување на квалитет на Универзитетот, е заснован, пред сè, врз јасно дефиниран начин на извршување, анализа и контрола на клучните процеси во институцијата. Во таа насока, согледувајќи ја важноста од формализирање на институционален систем за обезбедување квалитет, како и транспарентност на одделните процеси, од страна на Универзитетскиот менаџмент е поддржана ангажираноста на работни групи (членови на Комисијата за самоевалуација) во подготовката на значајни акти од оваа област – Правилник за обезбедување квалитет, Упатства за спроведување на постапките за самоевалуација и студентска анкета, како и изработка на web базирана апликација за прибирање статистички податоци потребни за реализација на постапката за самоевалуација. Примената на ISO стандардот 9001:2008, со кој е сертифицирана Централната стручна и административна служба на Универзитетот, како и донесувањето на Етичкиот кодекс, со кој се воспоставени правила за етичко однесување на вработените и студентите, се во прилог на јакнење на севкупните капацитети на Установата за обезбедување и контрола на квалитет. Вклучувањето на академскиот кадар во процедурите за обезбедување на квалитет, се манифестира, пред се, во секојдневниот ангажман во наставниот процес, резултатите во студирањето на студентите, научно – истражувачката работа, постигнувањето на академскиот интегритет и академската слобода, но и во управувањето и одлучувањето во одделни органи и тела, на различни нивоа (Универзитет/единици), во согласност со националните и институционалните правни акти. Ставањето на студентите во фокусот на наставно-образовната дејност на Универзитетот претпоставува јасно и институционално дефинирање на нивните активности и одговорности кога станува збор за обезбедување квалитет. Имено, во согласност со Статутот на Универзитетот, студентите учествуваат во работата на Сенатот, како орган на управување и стручен орган, во Ректорската управа и во сите комисии, како и во Комисијата за самоевалуација. Од друга страна, искажаното мислење по различни прашања од работењето на единиците, преку организираната студентска анкета, се зема предвид при преземање на соодветни мерки за развој на единицата, а дополнително и при напредувањето на наставникот во наставно – научно звање.

Вклученоста на надворешните чинители во Универзитетското функционирање придонесува кон унапредувањето на квалитетот кога станува збор за институционалниот развој, а тоа најмногу се одразува кај подобрувањето на квалитетот на студиските програми, зголемувањето на вработливоста на дипломираните студенти, зајакнувањето на местото и улогата на Универзитетот во општествената заедница...

Активностите околу самооценувањето на работењето ги организира и спроведува Комисија за самоевалуација, а врз основа на: Закон за високото образование, Упатство за критериумите за начинот на обезбедување и оценување на квалитетот на високообразовните установи и на академскиот кадар во Република Македонија, Правилник за обезбедување квалитет, Правилник за организацијата, работата, начинот на одлучување, методологијата за акредитација и евалуација, стандардите за акредитација и евалуација, како и други прашања во врска со работата на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование, Правилник за задолжителните компоненти што треба да ги поседуваат елаборатите за прв, втор и трет циклус студии и други национални прописи, како и Правилник за единствениот кредит трансфер систем и преминот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на Универзитетот, Правилници за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв, втор и трет циклус студии, Правилник за мобилност на универзитетите во земјата и во странство, Правилник за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, наставни, наставно-стручни и соработнички звања, Правилник за организирање на издавачката дејност, Етички кодекс, Правилник за образование и стручно усовршување на вработените на Универзитетот, Правилник за поддршка на развојот на надарените и талентираниите студенти.

Политиката на квалитет на Универзитетот претставува основа за унапредување на функционирањето и развојот преку јакнење на институционалниот капацитет за успешно прилагодување кон потребите на општеството и проактивно реагирање на процесите на промени.

Политиката на квалитет на УКЛЮ е континуирано градење, подобрување и ширење на културата на квалитет и негување, поттикнување и развој на позитивните вредности во реализацијата на универзитетските дејности и во поширокото општествено опкружување, преку инсталиран систем којшто се однесува на сите институционални структури, политики, процеси, внатрешни и надворешни чинители. Несомнено дека квалитетот мора да биде составен дел на мисијата на Универзитетот, а осигурувањето квалитет треба да биде стратегиска задача на секоја високообразовна институција. Инвестирањето во системот за осигурување квалитет е долгорочен стратешки Универзитетски план, во којшто, како активни учесници, покрај менаџментот, наставно-истражувачкиот и административниот кадар, се вклучуваат и студентите и екстерните стејкхолдери. Оттука, осигурувањето квалитет, покрај институционална, станува и лична одговорност на секој учесник во високообразовниот и истражувачкиот процес со цел градење силна култура на квалитет.

Универзитетските принципи за обезбедување квалитет во работењето се:

- Универзитетот ја носи примарната одговорност за обезбедување и оценување на квалитетот на неговите услуги;
- Универзитетот го препознава и обезбедува интересот на општеството за квалитет во високото образование;
- Универзитетот ја промовира и поддржува културата на квалитет во високото образование;
- Универзитетот обезбедува можности за демонстрирање на квалитетот во високото образование во национален и интернационален контекст;

- Универзитетот го развива и унапредува квалитетот на своето работење во согласност со потребите на сите засегнати внатрешни и надворешни чинители во високото образование;
- Универзитетот обезбедува ефикасни и ефективни организациски структури како рамка во којашто се реализираат и поддржуваат високообразовната, научно-истражувачката, уметничката и применувачката високостручна дејност, како и стручната и административната работа;
- Универзитетот обезбедува транспарентност на сите постапки во рамките на системот за обезбедување квалитет.

Еден од важните аспекти на управување на модерните универзитети е воспоставување систем за обезбедување и унапредување на квалитетот насочен кон континуирано подобрување на сите процеси, но и на иницирање активности за иновативно работење. Системот за обезбедување квалитет треба, особено, да се фокусира на студентите, со цел нивното искуство во образовниот процес да биде позитивно, а стекнатите вештини, знаења и компетенции да бидат во согласност со барањата на пазарот на труд.

Оттука, главна цел е да се воспостави објективен и ефикасен систем за обезбедување квалитет, во којшто сите процеси, цели и резултати се објективно остварливи, реално проценети, мерливи и во склад со националните и меѓународните стандарди и насоки за обезбедување квалитет во високото образование. Воспоставениот систем за квалитет е наменет за поттикнува континуирано вреднување, конкурентност и компетентност во сите сфери на работење на Универзитетот.

Во таа насока стратешките планови на Универзитетот вклучуваат:

- промовирање позитивна и креативна атмосфера исполнета со доверба и одговорност;
- постигнување највисок степен на квалитет во високообразовната, научно-истражувачката, уметничката и применувачката високостручна дејност;
- обезбедување највисок степен на квалитет на стручната и административната работа на Универзитетот и единиците во неговиот состав;
- обезбедување значајна улога на студентите во процесот на унапредување на квалитетот
- влијание врз прилагодувањето и промената во однесувањето на сите поединци во насока на поттикнување на позитивните вредности.

Унапредување на човечките ресурси

Грижата за човечките ресурси - наставничките, истражувачките, соработничките, административните и останатите кадри е постојано во фокусот на работењето на УКЛО.

Имајќи го во предвид фактот дека постои одредена неуредноста во поглед на годините на заедничка припадност и функционирање во рамките на универзитетската заедница со тоа што некои единици во составот на Универзитетот се уште од основањето, други подоцна се придружиле, но, има и новоосновани, различни се состојбите со кадрите на единиците, а во таа смисла и потребата за ангажирање други кадри од Универзитетот и/или од другите универзитети во земјата, а по потреба и од странство.

Во периодот што следи Универзитетот ќе настојува да ја подобри својата и особено кадровската екипираност на единиците, воспоставувајќи динамика во продуцирањето сопствен кадар, вработувањето и ангажирањето млади академски кадри пристапувајќи системски и плански кон оваа проблематика заради остварување неколку специфични цели:

- Изработка на регистар на вработен наставнички и соработнички кадар на УКЛО со податоци за област на избор и ангажираност во област и сродна област на матичната единица и ангажираност на единиците на УКЛО и на други универзитети
- Дефинирање на потребите на единиците за вработување и соодветен наставнички и соработнички кадар
- Дефинирање на потребите за ангажирање наставнички и соработнички кадар од други универзитети со цел задоволување на потребите на единиците што не се целосно екипирани
- Дефинирање на потребите од административен кадар и помошен кадар на единиците на УКЛО.

Интеграција во локалното опкружување

Сетот на релации Универзитет-социоекономско опкружување, денеска, повеќе од секогаш, е клучен фактор за развојот и одржливоста на секој современ универзитет. Ваквото поврзување ја условува локалната, регионалната позиционираност на Универзитетот, се потпира на неговите креативни потенцијали, на воспоставената мрежа на соработка со институциите, установите во опкружувањето, со бизнис/небизнис секторот, локалните власти, НВО секторот и, преку интензивна двонасочна размена на знаења, вештини и искуства придонесува за зацврстување на мисијата на универзитетот како незаобиколен фактор за квалитетни промени во општеството.

Универзитетот игра многу значајна улога во општествено-економскиот и културниот развој токму заради фактот што ги прави достапни, што ги споделува и експлоатира знаењата. Неговата отвореност кон социо-економскиот свер е неопходна за реализација на севкупните научни, пеадгошки и културни цели.

Партнерствата помеѓу Универзитетот и надворешното опкружување се инкорпорирани во мисијата на Универзитетот и овозможуваат да се оствари таа симбиоза со опкружувањето низ различни форми и двонасочни поврзувања. Повеќе успешни практики и позитивни искуства овозможија да се динамизираат проектите за соработка, подобро да се организираат и рационализираат инвестициите и финансиските средства особено за апликативните истражувања (во рамките на проекти од програмите ИПА, БАЛКАНМЕД...). Овие последниве се најдобар пример за поврзаност на Универзитетот со поширокиот контекст (и надвор од националните граници) пришто се рефлектира улогата на науката во функција на јавноста, односно се поврзува академијата, стопанството и јавниот сектор.

Една друга, уште позначајна придобивка во ваквото поврзување е што се зајакнува вработливоста на студентите коишто низ разни активности уште во текот на студирањето имаат можност да се интегрираат во професионалниот свет, а паралелно кај нив како таргет но и пред други целни групи од поширокиот контекст се промовира иновативноста.

Во оваа смисла треба да се потенцираат активностите на Центарот за кариера, алумни и доживотно учење (КРЕДО) насочени кон зајакнување на соработката со јавноста со склучени договори (стопанство, јавен сектор, невладин сектор, локална самоуправа), развој на кариера (доделување стипендии на студентите), доживотно учење (програми за дообука и доквалификација). Контактите помеѓу поранешните студенти со цел размена на информации, искуства, напредок во кариерата и доусовршување се овозможени преку воспоставената универзитетска Alumni мрежа. Видливоста на преземените активности Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола ја реализира низ еден институционално организиран однос со пошироката општествена заедница, преку Web страната на Универзитетот, електронскиот весник, универзитетското радио УКЛО ФМ, Билтенот на Универзитетот, како службено гласило.

Популаризацијата на научно – истражувачките и стручните активности во општествениот живот на државата се манифестира и преку одржување трибини, учество во различни кампањи, предавања за подобра информираност на јавноста, вклученост на академскиот кадар во активности од општествен интерес. Дополнително, Универзитетот придонесува за зголемување на општествените вредности преку споделување на своите ресурси за организирање различни манифестации (спортска сала Павел Шатев, простор на Универзитетот и единиците за јазични курсеви и/или тестирања).

Интензивирањето на интеграцијата во локалното опкружување ќе биде овозможена преку реализацијата на основните стратешки цели:

- Почитување на принципите на социјална одговорност и одржлив развој во сите активности раководени од универзитетот
- Воведување поголем број студиски програми чии резултати од учењето директно го поттикнуваат развојот на економијата и општеството
- Зајакнување на соработката со опкружувањето и вклучување надворешни чинители во формулирањето на стратешките одлуки на универзитетот и неговите единици од интерес за развојот на економијата и општеството
- Зајакнување на улогата на кариерниот центар и алумни мрежата
- Зголемување на влијанието врз регионалниот развој во доменот на социјалните активности, културата и спортот.

ИТ поддршка

И покрај огромните напори што се прават во однос на електронското работење и имплементацијата на студентскиот информациски систем iKnow, сеуште постои негова нерамномерна примена од страна на единиците на Универзитетот. Неговата нефункционалност уште повеќе е нагласена од недоволната имплементација од страна на крајните корисници–студентите при спроведување на процесот на евалуација на ниво на единици и на ниво на Универзитет. Кон ова се надоврзува и нивото на квалитетот на ИКТ инфраструктурата и опремата со која располага Универзитетот, мрежната поврзаност на единиците, како и искористеноста на современите технологии за реализација на квалитетна настава со современи нагледни средства, воведување различни форми на далечинско учење и пристап до соодветни дигитални библиотеки и бази на податоци, како и вклучување во електронските истражувачки мрежи.

За ефикасно донесување на одлуки неопходна е навремена, исцрпна, содржајна, актуелна и вистинита информација. Во таа насока, еден од главните приоритети на УКЛО е развој на интегрирана институција со ефикасна, сеопфатна, сигурна и безбедна ИТ поддршка.

Стратегиски цели на полето на ИТ поддршката:

- обезбедување високо квалитетна ИТ поддршка во основните процеси и активности
- обезбедување високо квалитетна ИТ поддршка на управувачките процеси
- воспоставување ефикасен ИКТ инфраструктурен систем за управување
- постепено воведување нови комуникациски технологии

Финансирање и инвестиции

Имајќи го во предвид фактот дека Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола е јавна високообразовна установа, финансирањето е во непосредна и директна зависност од Буџетот на Република Македонија.

Во оваа смисла, основна задача на УКЛО во делот на финансирањето е управување и насочување на буџетските финансиски средства во согласност со потребите за непречено функционирање на единиците, а во функција на подобрување на студентскиот стандард, развивање на наставно-научната дејност и овозможување услови за реализација на истражувачка работа на академскиот кадар на единиците. Со сета свесност дека постоечките модели не ги задоволуваат потребите, УКЛО во периодот што следи во континуитет ќе се заложува за изнаоѓање нови извори за сопственото финансирање преку:

- Ставање во функција односно операционализација на постоечките лаборатории со цел давање услуги на стопанството, но и други правни и физички субјекти
- Истражување на законските услови и можности за формирање трговски друштва со цел, во духот на светските трендови, да се овозможи поврзување на високото образование со стопанските и нестопанските дејности што би претставувало дополнителен извор на финансирање
- Создавање услови за искористување на просторните капацитети на единиците и нивна пренамена, по можност комерцијална, заради обезбедување дополнителни средства и заради соодветно вклучување на студентите и подобрување на нивниот стандард
- Формирање центри за соработка или соодветни структури на единиците со цел реализирање обуки и усовршување на знаењата и вештините што ќе бидат понудени на опкружувањето - стопанските и нестопанските субјекти

Имот и технички ресурси на УКЛО

Универзитетот „Св. Климент Охридски“ Битола располага со имот на Ректоратот и имотот на единиците во повеќе градови во земјата. Станува збор за земјиште, згради и помошни простории, објект во којшто е сместена Ректоратот и дел од објект којшто служи за одржување состаноци на ректорска управа и Сенат со помошни простории. Единиците располагаат со имот и објекти во коишто има амфитеатри, предавални, училници, лаборатории, кабинети, библиотеки, службени простории и помошни објекти. Дел од нив времено функционираат во простории на други единици, но во градба се нови објекти. Состојбата на објектите е задоволителна, но континуирано треба да се подобрува врз основа на план и анализа за реконструкција на објектите, санација и прилагодување на потребите на единиците.

Во наредниот период Универзитетот првенствено ќе се фокусира кон завршување на објектите на единиците што се во фаза на градба, нивно опремување и ставање во функција.

Паралелно заради обезбедување непречено одвивање на наставнообразовниот и научноистражувачкиот процес, според претходно идентификуваните потреби и барања ќе се преземаат зафати за реконструкција на некои објекти и санирање на оштетените.

Во функција на обезбедување целосна искористеност и во духот на соработката во рамките на еден интегриран универзитет кадешто просторот со којшто сец располага се третира како заедничко добро ќе се одлучува за пренамена, за нова намена заради обезбедување дополнителни средства, а сè со цел оптимизација на условите за функционирање на Универзитетот.